

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
li.dl@regeringskansliet.se

Kamerabevakning för ett bättre djurskydd (SOU 2023:27)

Er beteckning: LI2023/02659

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Halland är positiv till förslaget att stärka djurskyddet på slakterier genom att införa obligatorisk kamerabevakning.

Länsstyrelsen föreslår att det införs krav på att bilderna ska sparas i tre månader i stället för de föreslagna två månaderna. Två månader är alltför kort tid för att hantera eventuella djurskyddsärenden och bedriva myndighetsutövning

Länsstyrelsen instämmer inte i att bilder enbart ska kunna begäras ut i samband med en fysisk kontroll på slakteriet. Länsstyrelsen vill framföra att det är av stor vikt att slakteriet, även utan en fysisk kontroll på slakteriet, på begäran ska lämna ut bilder till kontrollmyndigheten. I vissa ärenden, som föranleds av information från offentlig veterinär till länsstyrelserna, är det handläggningmässigt fördelaktigt att länsstyrelserna kan begära ut bilder, utan att göra en fysisk kontroll. Möjliggörs inte detta så bidrar det till en ineffektiv ärendehandläggning och onödig förbrukning av resurser.

Det bör läggas till ett skyndsamhetskrav för slakterier vid utlämnande av bilder till kontrollmyndigheter.

Länsstyrelsens synpunkter

10.4.1 Det behövs en lag om kamerabevakning på slakterier

Länsstyrelsen instämmer i att kravet för slakterier att ha kamerabevakning bör införas i en särskild lag.

10.4.2 Det behövs en lag om kamerabevakning på slakterier (1 §)

Länsstyrelsen instämmer i förslaget att införa krav på kamerabevakning på slakterier. Skulle det uppstå ett framtida behov av ljudupptagning bör ljudupptagning i förhållande till den personliga integriteten utredas på nytt.

Skyddet för den personliga integriteten

Remissinstanserna ombeds att särskilt inkomma med synpunkter om de konsekvenser för skyddet av den personliga integriteten som ett genomförande av förslagen i betänkandet skulle få. Länsstyrelsen vill därför framföra följande. Krav på kamerabevakning skulle innebära ett intrång för den personliga integriteten. Trots det anser Länsstyrelsen att fördelarna för djurskyddet överväger det integritetsintrång som kamerabevakning skulle medföra för den enskilde. Skulle den föreslagna lagen införas anser Länsstyrelsen det av stor vikt att slakterierna aktivt arbetar med att begränsa de negativa effekterna som ett integritetsintrång kan medföra. För att begränsa de negativa effekterna av integritetsintrånget, anser Länsstyrelsen det vara av stor betydelse att slakterierna vidtar förebyggande åtgärder. En förebyggande åtgärd är att informera om, och tillse att, materialet från kameraövervakningen inte används i andra syften än kontroll av djurvälstånd och djurskydd. En annan förebyggande åtgärd är att tydligt informera och skylta var kamerabevakning förekommer. Den enskilde vet då var denne är övervakad och kan anpassa sitt beteende därefter. En tredje förebyggande åtgärd är att tydligt informera den enskilde om regelverket och handhavandet för kameraövervakning.

Hållbar formulering över tid

Den i remissen föreslagna formuleringen lägger vikten på införandet och förstärkningen av djurskyddet. Länsstyrelsen föreslår att syftet i stället hålls i annat tempus, det vill säga i presens. Avsikten med lagen måste vara att den ska gälla under lång tid framöver och därmed bör syftet omformuleras till mer hållbart över tid.

Länsstyrelsen föreslår att syftet ska vara att lagen ska säkerställa ett gott djurskydd.

Var kamerabevakning ska ske

Länsstyrelsen har noterat att 1 § inte harmoniserar med 4 § avseende var kamerabevakningen ska ske. I 1 § anges att det är i lokalerna och i 4 § anges att det är alla områden där levande djur hålls. 4 § är vidare och täcker även in hantering och förvaring av djur utomhus. Länsstyrelsen föreslår att var kameraövervakning ska ske tas bort från 1 § för att endast anges i 4 § i sin nuvarande form.

Förslag på ny formulering

Länsstyrelsen föreslår att 1 § omformuleras till ”Syftet med denna lag är att säkerställa ett gott djurskydd av levande djur på slakterier genom kamerabevakning.”

10.4.3 Lagens definition av ett slakteri (2 §)

Länsstyrelsen instämmer i sak med definitionen av slakteri och ser positivt på att även de mindre slakterierna omfattas. Formuleringen är dock svårläst för andra än de som är väl bevandrade i lagstiftningens uppbyggnad och vet var sådan lagstiftning hittas och läses. En omformulering där definitionen för slakt skrivs ut i stället för att hänvisa till annan lagstiftning är att föredra. Lagstiftning bör vara lättillgänglig och lättförstådd.

Länsstyrelsen har noterat att mobila slakterier och slakterier för ren inte har berörts i utredningen. Länsstyrelsen förutsätter dock att även dessa slakterier omfattas av lagförslaget.

Vidare har Länsstyrelsen noterat att avlivning av pälsdjur inte omfattas av lagförslaget. Genomförs lagförslaget bör det övervägas om en utredning ska göras av om även avlivning av pälsdjur bör inkluderas.

10.4.4 Begreppet kamerabevakning (2 §)

Länsstyrelsen instämmer i sak med definitionen av kamerabevakning. Formuleringen hänvisar till annan lagstiftning vilket gör den svårläst för andra än de som är väl bevandrade i lagstiftningens uppbyggnad och vet var sådan lagstiftning hittas och läses. En omformulering där definitionen för kamerabevakning skrivs ut i stället för att hänvisa till annan lagstiftning att föredra. Lagstiftning bör vara lättillgänglig och lättförstådd.

10.4.5 Personuppgiftsansvarig (3 §)

Länsstyrelsen instämmer med förslaget att det ska vara slakterierna som ska vara personuppgiftsansvariga och anser att det är bra att det tydliggörs.

10.4.6 Den obligatoriska kamerabevakningen (4 § och 5 §)

Länsstyrelsen instämmer med förslaget att kravet på kamerabevakning ska omfatta samtliga områden på slakteriet där levande djur hanteras och hålls.

Vid kamerabevakning anser Länsstyrelsen att det är av mycket stor vikt att kvalitet på bilder är så god så det går att avgöra exempelvis hältor och även att det vid nedsatt belysning ger bilder av god kvalitet.

Ur teknisk synpunkt är det viktigt att bilder sparas i ett format som gör det lätt att kopiera och granska bilder hos kontrollmyndigheter.

10.4.7 Bevarandetid (6 §)

Länsstyrelsen instämmer inte i förslaget att inspelade bilder sparas i två månader från inspelningstillfället. Vid en avvägning mellan kontrollmyndigheternas möjlighet till kontroll och nödvändiga integritetshänsyn finner Länsstyrelsen det vara alltför kort tid. England har krav på bevarande av bilder i 90 dagar. Det är en mer rimlig avvägning då kontrollmyndigheten annars har svårt för att hinna hantera eventuella djurskyddsärenden på slakterier. Av integritetsskäl kan det inte vara avgörande om bilderna bevaras i två eller tre månader. Det bör heller inte vara avgörande med tanke på teknik och lagringsutrymme för slakterierna. Länsstyrelsen föreslår därför att bilderna ska bevaras i tre månader.

Undantag från att bilderna ska bevaras en viss tid är nödvändigt för att kontrollmyndigheterna ska kunna utföra myndighetsutövning. Länsstyrelsen anser dock att det bör vara tvingande att spara bilderna även då en kontrollmyndighet begär dem utlämnande. Två såväl som tre månader, är en relativt kort tid för myndigheten att förelägga om utlämnande. Det medför att det finns en konkret risk för att bilderna hinner förstöras under handläggningen av ärendet. Enligt 5 § förvaltningslagen får myndighetens åtgärd aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det

avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot. Därutöver anger 25 § förvaltningslagen att innan en myndighet fattar ett beslut i ett ärende ska den, om det inte är uppenbart obehövt, underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge parten tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet. Detta sammantaget innebär att det tar en viss tid innan myndigheten kan gå till beslut. Först ska en begäran om utlämnande lämnas till slakteriet, en rimlig tid ska sedan ges för att invänta bilderna, sedan skickas en underrättelse med en rimlig yttrandetid innan ett beslut kan fattas. Därtill tillkommer att i de fall begäran om utlämnande av bilder föranleds av information från offentlig veterinär finns ett tidsspann från det att en händelse skett på slakteriet till att informationen når Länsstyrelsen. Det kommer att vara svårt att åstadkomma allt detta inom två såväl som tre månader. Länsstyrelsen föreslår därför att slakteriet inte får radera bilderna när de väl har begärts ut.

Det bör tydliggöras att vid ett föreläggande om utlämnande av bilder ska slakterier lämna över bilder när föreläggandet vunnit laga kraft.

Med bakgrund härav föreslår Länsstyrelsen att andra stycket i paragrafen utformas enligt följande *"Bilder som är föremål för en begäran om utlämnande från en länsstyrelse eller annan statlig myndighet som utövar offentlig kontroll enligt djurskyddslagen (2018:1192), får inte raderas innan de lämnats över i enlighet med begäran. Bilderna får endast raderas i de fall de är föremål för ett föreläggande om utlämnande och övre instans bifaller överklagan och det har vunnit laga kraft."*

10.4.8 Offentliga kontroller och en möjlighet för kontrollmyndigheten att meddela föreläggande (8 §)

Länsstyrelsen instämmer delvis i förslaget och tillägger följande.

Länsstyrelsen instämmer inte i att bilder enbart ska kunna begäras ut i samband med en fysisk kontroll på slakteriet. Länsstyrelsen vill framföra att det är av stor vikt att slakteriet, även utan att kontrollmyndigheten utför en fysisk kontroll på slakteriet, på begäran ska lämna ut bilder till kontrollmyndigheten. Det förekommer exempelvis att det inkommer information från offentlig veterinär till länsstyrelserna, om att djur har utsatts för misshandel. Ofta är det oklart om misshandeln skett på slakteriet, vid transporten eller hos djurhållaren. Vid handläggning av ett sådant

ärende ska filmer kunna begäras ut från slakteriet utan att en kontroll genomförs på slakteriet. Möjliggörs inte detta så blir länsstyrelserna tvungna att åka ut och göra en fysisk kontroll på slakteriet för att kunna begära ut bilderna, trots att det inte är nödvändigt för handläggning av ärendet. Detta bidrar till en ineffektiv ärendehandläggning och onödig förbrukning av resurser.

Det bör införas ett skyndsamhetskrav vid utlämnande av bilder. Länsstyrelsen finner inget skäl att vid begäran av utlämnande av bilder att dessa ska dröja. Dröjer utlämnandet av bilderna förlänger och försvårar det handläggningen av ärendena och bidrar till en ineffektiv ärendehandläggning. Skyndsamhetskrav är vedertaget begrepp i vissa andra lagstiftningar och innebär att åtgärden ska utföras skyndsamt, men att det inte finns ett specificerat krav på inom vilken tid. Det ger en viss flexibilitet och möjlighet till anpassning till givna förutsättningar.

Länsstyrelsen föreslår att första stycket formuleras enligt följande. *”En länsstyrelse eller annan statlig myndighet som utövar offentlig kontroll enligt djurskyddslagen (2018:1192) har vid en sådan kontroll rätt att på begäran skyndsamt få en kopia av inspelade bilder och på begäran granska inspelade bilder på plats.”*

I motsats till utredaren anser Länsstyrelsen att det bör anses som brott mot lagstiftningen att inte upprätta kamerabevakning. Det bör kunna dömas till böter eller fängelse.

10.4.9 Överklaganden (9 §)

Länsstyrelsen instämmer i förslaget.

10.4.10 Kompletterande föreskrifter (10 §)

Länsstyrelsen instämmer i förslaget.

De som medverkat i yttrandet

Yttrandet har fattats av landshövding Anders Thornberg med biträdande enhetschef Vanja Kinch och länsveterinär Peter Jakobsson som föredragande. Djurskyddshandläggare Anna Söder har medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.